

Szovjet kulturális küldöttség hazánkban

Díszelőadással megkezdődtek a szovjet kulturális napok

A szovjet kultúra napjai alkalmából csütörtökön szovjet kulturális küldöttség érkezett hazánkba, Pjotr Gyemicsevnak, az SZKP KB Politikai Bizottsága póttagjának, a Szovjetunió kulturális miniszterének vezetésével. A delegáció tagjai között van Vaszilij Sauro, az SZKP KB kulturális osztályának vezetője, valamint — a már korábban Magyarországra érkezett — Jurij Barabas, a Szovjetunió kulturális miniszterének első helyettese és Otár Takta-kisvili, a Grúz SZSZK kulturális minisztere, zeneszerző. A küldöttségben részt vesznek a Szovjetunió művészeti szövetségeinek s művésztszadalmának képviselői is.

A delegációt a Ferihegyi repülőtéren Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, miniszterelnök-helyettes, Kornidesz Mihály, a Központi Bizottság osztályvezetője és Pozsgay Imre művelődési miniszter fogadta. Jelen volt Vlagyimir Pavlov, a Szovjetunió magyarországi nagykövete is.

Csütörtökön este, az Erkel Színházban rendezett díszelőadással megkezdődött a szovjet kultúra napjai rendezvénysorozata. Az ünnepi nyitóhangversenyen részt vett Aczél György, a Minisztertanács elnökhelyettese, Ovári Miklós, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, a Politikai

Bizottság tagjai, valamint a politikai, a társadalmi és a kulturális élet számos képviselője. Jelen volt a gálaesten Pjotr Gyemicsev, az SZKP KB Politikai Bizottságának póttagja, szovjet kulturális miniszter vezetésével az ebből az alkalomból hazánkba érkezett delegáció tagjai, valamint Vlagyimir Pavlov, a Szovjetunió budapesti nagykövete.

Az ünnepségen Pozsgay Imre művelődési miniszter mondott beszédet, majd Jurij Barabas, a szovjet kulturális miniszter első helyettese szövegezt az ünnepség résztvevőjéhez.

A köszöntőket követően a kulturális napokra hazánkba érkezett szovjet együttesek, előadóművészek képviselői léptek a közönség elé.

Versenyárrendszer az építőiparban

Országos építőipari árkonferencia

Az építőipari árak 1980. évi rendezése a hatékonyságra, a jobb minőségű és felelős kivitelezésre ösztönzi az építőipari vállalatokat úgy, hogy 1979-hez képest országos átlagban 5-6 százalékkal csökken az építőipari ár-szint — jelentették be csütörtökön Székesfehérváron az országos építőipari árkonferencián. A kétnapos tanácskozáson előadást tartott dr. Csikós-Nagy Béla államtitkár, az Országos Anyag- és Árhivatal elnöke és dr. Kádár József építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes.

Mint a konferencián elhangzott, az új építőipari árrendszer nem a drágább anyagok, szerkezetek beépítésében, hanem a hozzáadott munkaként növelésében teszi érdekeltté a kivitelezőket. A valóságos értékviszonyoknak és a hatékony működésnek megfelelően ezért nyereséget csak a saját tevékenység ellenértékéért kalkulálhatnak az építőipari vállalatok, és megszüntették az anyag utáni haszon és egyéb járulékos költség felszámítását. Ez a gyakorlat hosszabb távon a korszerű, előszerelt technológiák árszintjének csökkentését eredményezi, és a beruházások megvalósítási idejének rövidítése is ösztönöz. A kivitelezési idő csökkentése esetén ugyanis többletbevételre tehetnek

szert az építőipari vállalatok, az építés elhúzódaása esetén pedig árengedményre kötelezik őket.

A Székesfehérvári tanácskozáson ismertették az építőipari árrendszer továbbfejlesztésének távlati elképzeléseit is. Kiemelték, hogy a beruházási piacon kialakuló kereslet-kínálati egyensúly lehetővé teszi az eddigi központi árkorlátozások fokozatos feloldását, és a takarékosra, a jobb munkaszervezésre ösztönző, úgynevezett versenyárrendszer bevezetését.

A következő napokban az érintett vízügyi igazgatóságoknál, tanácsoknál, fegyveres testületeknél, KISZ-szervezeteknél, a közlekedés- és postai, a belkereskedelmi és az egészségügyi tárca szervezeteinél még csaknem 1500-an kapnak Árvízvédelemért érmet és más kitüntetést.

szert az építőipari vállalatok, az építés elhúzódaása esetén pedig árengedményre kötelezik őket.

A Székesfehérvári tanácskozáson ismertették az építőipari árrendszer továbbfejlesztésének távlati elképzeléseit is. Kiemelték, hogy a beruházási piacon kialakuló kereslet-kínálati egyensúly lehetővé teszi az eddigi központi árkorlátozások fokozatos feloldását, és a takarékosra, a jobb munkaszervezésre ösztönző, úgynevezett versenyárrendszer bevezetését.

A következő napokban az érintett vízügyi igazgatóságoknál, tanácsoknál, fegyveres testületeknél, KISZ-szervezeteknél, a közlekedés- és postai, a belkereskedelmi és az egészségügyi tárca szervezeteinél még csaknem 1500-an kapnak Árvízvédelemért érmet és más kitüntetést.

Kitüntetések az ár- és belvíz elleni küzdelem legjobbjainak

A nyár derekán heteken át mintegy 20 ezren védtek megfeszített erővel a Tiszavölgyét a megáradt folyók gátlójain, elsősorban a minden eddiginél magasabbra duzzadt Körösök és a Bodrog mentén. Több ezren dolgoztak a belvízvédekezésben, az élet- és vagyonmentésben és a helyreállítási munkálatokban is. Az áldozatos és eredményes helytállás legjobbjait csütörtökön az Országos Vízügyi Hivatalban rendezett ünnepségen az MSZMP Központi Bizottsága és a kormány nevében Borbándi János, a Minisztertanács elnökhelyettese köszöntötte, majd kitüntetéseket adott át.

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta Haraszti János, a Belügyminisztérium ezredese, Hru-

csár Péter, a Középdunavölgyi Vízügyi Igazgatóság ácsbrigádvezetője Simon Sándor, a néphadsereg vezérőrnagya, Takács Lajos, a Körösvidéki Vízügyi Igazgatóság vezetője és Zorokóczy Zoltán, az országos vízügyi hivatal osztályvezetője. Ezenkívül kilencen vették át a Munka Érdemrend ezüst-, 11-en pedig a kitüntetés bronzfokozatát, s ugyancsak 11-en kapták meg az árvízvédelemért érmet.

A következő napokban az érintett vízügyi igazgatóságoknál, tanácsoknál, fegyveres testületeknél, KISZ-szervezeteknél, a közlekedés- és postai, a belkereskedelmi és az egészségügyi tárca szervezeteinél még csaknem 1500-an kapnak Árvízvédelemért érmet és más kitüntetést.

renek, vagyis az árucserre törvényének a felfüggesztését követeli meg.

A Szovjetunió, amikor az iparosításnak erre az útjára lépett, az oroszországi társadalmi fejlődés relatív elmaradottságát kívánta leküzdzeni; néhány nemzedék vádlára téve ennek terheit. Az iparosítást szorgalmazó gazdaságpolitika, az extenzív gazdasági növekedést szolgáló gazdasági szervezet tehát nem a szocializmus általános fejlődési törvényéből következett. Kialakulását különös történeti feltételek, vagyis az oroszországi relatív elmaradottság talajáról induló szocialista fejlődés magyarázza.

A korszak elmélete azonban a gazdaságpolitikai és gazdasági mechanizmust mint a szocializmus általános törvényét, egyetlen lehetséges gazdasági berendezkedését mutatta be. Ilyen általános modellként került alkalmazásra az 50-es években Magyarországon is. Mármost a gazdaságfejlődésnek ez az útja valóban rövid idő alatt komoly eredményeket produkált. Ugyanakkor azonban a 60-as évektől kezdve egyre erősebben jelentkeztek azok a belső ellentmondások, amelyek ez az erősen központosított, a piaci mechanizmust jelentős mértékben korlátozó gazdasági szervezet hordozott magában. Ahogyan ugyanis egyre inkább kimerültek az extenzív növekedés lehetőségei, nyilvánvalóvá vált, hogy a gazdasági növekedés forrása csakis a hatékonyság javulása lehet. A hatékonyság pedig csak akkor érvényesülhet, ha a termelőegységek racionálisan gazdálkodnak a termelés tényezőivel, az eszközökkel, a nyersanyaggal, és végül, de nem utolsósorban a munkaerővel. De a termelőegységek racionális gazdálkodása nem biztosítható központi utasítások révén — ez csak gazdasági

kényszer eredménye lehet. A termelőegységek gazdasági kényszer alá helyezése pedig az ár-szabályozó piac működtetését teszi szükségessé.

A 60-as évektől kezdődően ezért újra meg újra megfogalmazódik a szocialista gazdasági szervezet átalakításának a szükségessége. olyan gazdaságpolitika, gazdasági mechanizmus létrehozásának igénye, amely képes megvalósítani a központi irányítás és a vállalati rugalmas gazdasági önállóság, az arányos fejlődés és megfelelő ütemű gazdasági növekedés szempontjainak az összekapcsolását a hosszú távú tervezés és az ár-szabályozó piaci mechanizmus egybehangolt működtetésének az alapján.

Ezek a gazdaságpolitikai törekvések érvényesülnek a Szovjetunióban és a többi szocialista országban végrehajtott gazdasági reformokban. A gazdasági mechanizmus tökéletesítése a központi célok hatékony megvalósítását szolgáló eszközrendszer kialakításának kérdése, az anyagi ösztönzés, a piaci mechanizmus helye a gazdaságban — ezek a problémák jelennek meg mind a gazdaságpolitikában, mind a szocialista gazdaságról folytatott elméleti vitákban.

E viták egyik csomópontja a központi irányítás, a gazdasági tervszerű megszervezésének kérdése körül alakult ki. A vitázó felek egyetértésben abban, hogy a szocialista gazdaság éppen a politika megnekedett mozgásterét, az államnak a gazdaságba való széles körű beavatkozása révén rendelkezik a gazdasági fejlődésnek a kapitalizmus meghaladó lehetőségével. Vannak olyan nézetek, amelyek a gazdasági folyamatok központi szabályozását a gazdasági döntések centralizálásával, a vállalati tevékenység utasítások révén történő irányításával tartják csupán elér-

hetőnek. Ez az álláspont önmaga igazolásául egyrészt a gazdasági növekedés eddigi elért eredményeire, másrészt a már bevezetett gazdasági reformok nem kielégítő eredményeire hivatkozik.

Ezzel a felfogással szemben a gazdasági mechanizmus további reformját sürgető vélemény arra hívja fel a figyelmet, hogy a gazdasági döntések decentralizálása, a vállalati önállóság növelése, a piaci mechanizmus hatókörének kiterjesztése nem korlátozza, hanem elősegíti a központi célok érvényesülését, vagyis a gazdasági folyamatok központi szabályozását. Miért? Egyrészt azért, mert az állami gazdaságpolitika rendelkezik azokkal a gazdasági, pénzügyi eszközökkel, amelyek révén az önálló vállalati gazdasági döntések irányát a vállalat gazdasági feltételeinek a befolyásolása révén a gazdasági optimum irányába terelheti.

S hogy a megvalósuló reformok az eredeti szándékot eleddig csak részben igazolják? Ez kétségtelenül igaz, de az ok — mondják a reform hívei — nem magában a reformot bevezető döntésben rejlik. A gazdasági eszközök révén megvalósuló indirekt szabályozás nem önmagában eredménytelen, hanem abban az intézményi struktúrában fejt ki a vártnál gyengébb hatást, amely még nem igazodott az új gazdasági törekvésekhez, és az állami szervek indokoltnál gyakoribb gyámködsége képes kivonni termelőegységeket a gazdasági kényszer érvényesülése alól. A megoldás tehát a reformok következetes véghezvitele lehet csupán. Mindez olyan felismerés, amely mindinkább a tényleges gazdaságpolitika sajátjává válik, s amely a szocialista gazdaság hatékonyabb működését szolgálja, valamennyiünk érdekét valósítja meg.

Gedeon Péter

Tárgyalt a megyei tanács

(Folytatás az 1. oldalról.)

Varró Vince (Szeged) a lakosság egészségesebb életmódjának lehetőségeiről szövegezt. Milliókat költ az állam az intenzív osztályokra. A tömegsport feltételeinek jobb megteremtésével, a felneveltek testnedvesítésével elérhető, hogy ezen osztályok „forgalma” csökkenjen. Sajnos, a kevés mozgás is hozzájárul ahhoz, hogy a 30 és 40 évesek közül egyre többen szenvednek szív- és érrendszeri betegségekben. Sipos Mihály, a DÉLÉP vezérigazgatója az egyesületek együttműködéséről beszélt, illetve, hogy a sportegyesületek miképp segítik az iskolákat. Példaként említette: a DÉLÉP az új, felsővárosi iskolát úgy támogatja, hogy nemzetközi versenyekre is alkalmas tornatermet épít ott. Turcsikné Süli Mária, a KISZ megyei bizottságának titkára az Edzett ifjúságért mozgalom eredményeit ismertette. Maróthi János, az OTSH elnökhelyettese elismerően értékelte a megye sportmozgalmát és felhívta a figyelmet a legsürgősebb feladatokra. A felvetésekre Szabó G. László válaszolt, összefoglalva a vitát, hangsúlyozta: első a tanulóifjúság testnevelése, második a tömegsport, harmadik a versenysport.

A megyei tanács foglalkozott az építési, közlekedési és vízügyi osztály munkájával. A feladatokat és eredményeket Gulyás Antal osztályvezető ismertette. A sok terület közül különösen fontos a helyi építőipari vállalatok irányítása és az egyensúly érdekében különösen sokat tettek azért, hogy az igények és lehetőségek összhangja jobb legyen. Egyébként ennek a tanácsosi osztálynak a feladata a területrendezéstől, a településrendezéstől, a közlekedés szervezésétől, a környezetvédelemről a lakásépítésig, a lakóházjavításig terjed ki. Köztudott, hogy a lakásépítés elsődleges társadalompolitikai célkitűzés. Az osztály javaslataival, programjaival nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a lakásberuházási és kiviteli tervek időben elkészüljenek, s az építési területek a vállalatok rendelkezésére álljanak. A különböző erőfeszítéseknek köszönhető, hogy az ötödik ötéves terv célkitűzései várhatóan túlteljesüljenek. A tervezett 23 ezer lakással szemben több mint 24 ezer lakás épül. Különösen nagy figyelmet fordítottak a munkáslakás-építésre, a telepszerű, többszintes magánlakás-építésre, a szociális követelményeknek meg nem felelő telepek felszámolására, a belvizes lakások helyreállítására. Az eredeti célkitűzésben szereplő kétezer munkáslakás helyett várhatóan 2 ezer 400, a 4 ezer 500 telepszerű, többszintes magánlakás helyett több mint ötezer épül fel. Lényeges változás, hogy az ötödik ötéves tervben közel kétszer annyi pénzt fordítottak a lakások felújítására, mint az előző időszakban. A megfelelő koordinációval és a lehetőségek kihasználásával Szeged kivételével sikerült biztosítani, hogy a kivitelező vállalatok munkaereje elegendő legyen a nagyszabású feladatok teljesítésére.

A testület ezt követően úgy határozott, hogy november elseji hatállyal létrehozza a Csongrád megyei Tanács Oktatási és Továbbképzési Intézetét. Az intézet Újszegeden, a Közép fasorban hamarosan átadásra kerülő új épületben kap helyet. Feladata: a tanácsintézmények, vállalatok, szövetkezetek vezetőinek, középiskoláinak képzése, illetve továbbképzése. Így lehetőség nyílik arra, hogy a tanács vezetők és ügyintézők a munkakörük betöltéséhez nélkülözhetetlen politikai, szakmai és vezelési ismereteket megszerezzék és tudásukat rendszeresen ki-egészítsék.

A megyei tanács határozatával, ugyancsak november elseji hatállyal, egy másik új intézményt hozott létre. A Csongrád megyei Nevelési Tanácsadó Intézet működése az egész megyére kiterjed majd. Az intézet feladatai közé tartozik a háromtől tizenéves éves korú gyermekek személyiségvizsgálata, s ennek alapján a szülők és az oktatási intézmények részére nevelési tanácsadás. Ezenkívül szakvéleményt adnak az iskolák megbízásából az iskolakérettségre, gyógy pedagógiai intézetbe vagy másik iskolába való áthelyezéshez. Továbbá pszichológiai és pedagógiai foglalkozást biztosít a rászoruló gyermekeknek, és elősegíti a lelkiileg sérült gyermekek beilleszkedését. A nevelési tanácsadó intézet hatékonyan segíti számos egyéb pedagógiai kérdés megoldását. A nevelési tanácsadó intézet Szegeden, az Április 4. útja 26. szám alatti épületben működik.

A tanács a továbbiakban munkabizottságokat választott. A Hazafias Népfrent megyei bizottságának javaslatára nagyjából saját soraiból, másrészt nem tanács-tag-szakemberekből 9-szintes magánlakás-építésre, 13 tagú bizottságokat hozott.

Elhunyt Hamburger László

A Külügy- és a Külkereskedelmi Minisztérium, az MSZMP XI. kerületi bizottsága mély medrendúlással és fájdalommal tudatja, hogy Hamburger László, a nemzetközi munkásmozgalom régi harcosa, nyugalmazott nagykövete, 1980. október 25-én hosszas betegség után, 69 éves korában elhunyt. Teme-téséről később intézkednek.

Hamburger László tekintélyes, forradalmi szellemű családból származott: nagybátyja — Hamburger Jenő — a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő alakja. A Tanácsköztársaság népbiztos volt. Szülei ugyancsak részt vettek a munkásmozgalomban. Hamburger László fiatalon lépett a társadalmi haladásért küzdő harcok sorába.

Hamburger László elhunytával helytállásában és elvűségében példás kommunista távozott sorainkból.